Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Decretales

Gregor <IX., Papst>

[Basel], 19. Aug. 1478

[Bulla:] Rex pacificus pia miseratione disposuit

urn:nbn:de:bsz:31-323823

Visual Library

Incipit noua ꝯpilatio decre-talium greg. ix.

Gregorius epūs ſuus ſuoꝝ dei dilcīs filijs doctoribꝰ ꝛ ſcolaribꝫ vniūſ bonon̄ ꝯmorātibꝫ ſalu-tē et aplicā bn̄dictōez. Ex pacificꝰ pia miſe-ratōne diſpoſuit ſibi ſbditos fore pudicos pacifi-cos et modeſtos. ſꝫ effrenata cupiditas ſui prodiga pacis emula mr̄ litiū materia iurgi-oꝝ tot quotidie noua litigia gn̄at. vt n̄i iuſticia conatꝰ eiꝰ ſua ꝟtute repmēt ꝛ q̄ōnes ip-ſiꝰ implicitas explicaēt ius hūani federis litigatoruꝫ ab-uſus extinguēt ꝛ dato libello ꝛpudij ꝯcordia ex̄ mundi ter-minos exulaēt. Ideoqꝫ lex ꝓ-dit vt appetitꝰ noxiꝰ ſb iuris regla limitetur p quā genus humanum vt honeſte viuat

ꝗ huius libri principio quinqꝫ ſūt ꝑcipue ꝑnotāda videlicet q̄ ſit in-tentio. q̄ materia. q̄ vtilitas. cui pti pħie ſupponaꝛ. q̄s modꝰ agēdi et quis libri titulꝰ. Intētio dn̄i greg. in hac pn̄ti ꝯpilatōe fuit diuer-ſas ꝯſtōnes et decretales epl̄as ꝑdeceſſoꝝ ſuoꝝ in diūſa diſpeꝛſas volumia ſeu ꝯpilatōes q̄ difficultatē ſtudētibꝫ ingerebāt in vnā ꝯpi-latōez reſecatis ſupfluis ad vtilitatē legētiū ac ſtudentiū reducē ꝓ-ut in eiuſdē dn̄i gregorij ꝯſtōne euidētꝰ declaraꝛ. Materia in hͦ ope ſunt ipē ꝯſtitutōnes ꝛ decretales epl̄e ſub ſingulis titulis collocate. Vtilitas eſt vt hijs lectis et itellectis ſci-amus diſcernē inť equū ꝛ iniquū ꝛ vnicuiqꝫ reddē qđ ſuū eſt. et in hoc iuſti-cia ꝯſiſtit vt inſt. de iuſti. ꝛ iuř. in pn̄. et. xij. q. ij. cū deuotiſſimā. Supponitur ethice id eſt morali ſcie ſi-cut et alij libri iuris. vnde etiaꝫ dicit imperatoꝛ legi-bus n̄ris hoim mores in-tendimꝰ corrigere. C. de ſecū. nup. l. i. Modꝰ agen-di talis ē. diuidit em̄ opꝰ ſuū in quinqꝫ ptes. i pmā pte tractat de ſūma tri. et fi. catho. et de ꝯſtōibus de ſcrip. de iudicibꝰ. et eo-rum officijs. In ſcđa pte tractat de iudicijs et ꝯo-operantibꝰ ad iudicia. In tercia pte tractaꝛ de vita et honeſtate clericorum ꝛ rebus eoꝝ et eccl̄iaꝝ. In q̄rta de ſpōſalibꝫ et mr̄imonijs et impedimn̄tis eoꝝ. In q̄nta de accu-ſatōibꝫ et crimibꝫ et eoꝝ penis. vn̄ ꝟſus. Pars ꝑor officia parat ecc̄ieqꝫ miſtros. Altera dat teſtes ꝛ cetera iudicioꝝ. Tercia ď rebꝫ et vita pſbroꝝ. Dat formā rite nubē q̄rta docet. Vltima ď vicijs et penis tractat eoꝝ. Et ſic terminat tractatū ſuū ipm̄ diuidēs i quiqꝫ p-tes ad ſiītudinē quiqꝫ ſenſuū corpis q̄s q̄libꝫ qui iudicat hr̄e dꝫ. ali-as nō ē idoneꝰ iudex ſic copula ꝯiugalis ē reſtricta vſqꝫ ad quartum gradū ad ſiītudinē q̄tuor hūoꝝ vel elementoꝝ corpis hūani. ꝫ. de ꝯſang. et affi. non debet. ꝯ. prohibitio. dicit ergo greg. epus ꝛc.

a Gregorius epūs ſeruus. ſic etiaꝫ impatoꝛ ſeipm̄ appellat ſer-uum. C. de of. pfec. ꝑtoꝛ. affric. l. i. ĩca pn̄. vel dic q̄ hoc dicit ex humilitate qꝛ qui maioꝛ ē veſtrū fiat ſicut miniſter veſter. vel ſeruus dr̄. qꝛ ſicut p ſuum acquiritur dn̄o vt in ſti. p quas pſonas nō acquiř. ĩca pn̄. ita etiam p dn̄m papā cuiſlbet eccl̄ie pt̄ acquiri. ꝫ. ď cēſi. cuꝫ inſtātia. i pticula q̄ deciſā ē de pn̄cipio. ꝫ. ut lite pen. eccl̄ia. ij. ſic et p impatoreꝫ acquiriť hominibꝫ. vt in auť. ꝯſti. q̄ dig. lib. a pa. po. ꝯ. illud qꝫ. coll. vi. et noctes ducit inſomnes vt ſubiecti ſub om̄i quiete ꝯſiſtant. in auť. vt iudi. ſine quo. ſuffra. in prin. coll. ij. Et dicit impatoꝛ volūtarios labores appetimꝰ vt quie-tem alijs preparemus. in auť. vt ďi. iuſſi. ſubſcrip. ha. glo. queſto. i pn̄. coll. viij. et ꝫ. de reſt. ſpo. c. frequens ꝯchas atepos ꝛ epōs fra-tres appellat. om̄es alios

b Filijs. bn̄ dicit filijs. qꝛ ſolūmō pn̄iar-tres appellat. om̄es alios filios. ꝫ. de falſa. q̄ grauis ita nō in caſtris qm̄ ſi in caſtris ſtuderēt

c Bononie ꝯmorātibꝫ. ꝛ bn̄ficia ex ꝑuilegio ſibi ꝯceſſa occaſiōe ſtudij habere nō deberent. ꝫ. de cle. nō reſi. tue fraternitati. ꝑ. exquo dicit bononie nō vidꝫ q̄ alijs mittaꝛ alibi ſtudentibꝰ et ſic nō tenenꝛ recipe hanc ꝯpilatōnez. qꝛ lr̄e pape nō extenduntꝛ ad alios q̄ ad eos quibꝰ mittuntur vel qui ꝯtinentur i eis. ar. ꝫ. de of. deľ. p. et. g. et. c. gratum. et. c. cum olim. ſꝫ nō ē ita om̄es em̄ tenenꝛ ad obſeruatōnem huius ꝯpilationis. ſꝫ ꝓpter ſtudium qđ eſt bononie ꝯiūius et gn̄alius ꝑcipue in iure vtroqꝫ et ibi q̄ſi de omnibꝫ ptibꝫ mundi ſūt ſtudentes ideo potiꝰ bononiā dirigunꝛ et ita om̄es tenenꝛ hanc ꝯpilatōem te-nere ꝛ ſuare qꝛ nec poſſent nec debēt ſinguloꝝ auribꝫ intimari. xvj. di. q̄ dicitis. et ꝫ. de poſtula. prela. c. ad hec. et ꝯſtō pncipis poſt duos menſes a tpe publicationis omnes aſtringit. in auť. vt fac. no. ꝯſti. circa pn̄. coll. v. et ꝫ. de ſen. ex. nouerit ſi aliqui ſcolares vľ ma-giſtri eſſent excō-

d Salutē. p talē ſalutatōeꝫ nō tolliꝛ excōicatio municati tpe publicationis ꝫ. de ſen. ex. ſi aliqn̄. vbi de hoc.

e Rex. alibi appellatur impatoꝛ. xj. q. iij. iulianus. regnum tamē eiꝰ non eſt de hoc mundo. e. c. q. iij. ꝯ. i. ꝯdum. xxiij. q. i. miſi

f Pacificus. qui vt pacem doceret venit in mū- bella. ꝯ. i.

g Diſpoſuit. ſ. p prouidentiam in ꝑdeſtinatione non tn̄ neceſſitate quia vaſis ire ꝛc. xxiij. q. iiij. nabuchodonoſoꝛ. de pe. di. iiij. nonnulli ꝯ. ſic itaqꝫ. et in ſequentibus et in precedentibus ꝯ.

h Subditos. id ē ꝑdeſtinatos qui ſi etiā peccāt corā dn̄o dicuntur peccare. de pe. di. i. et venit. q̄ etiā ſi peccant n̄lominꝰ ſaluabunꝛ. de pe. di. iiij. ꝯ. ſit itaqꝫ. ꝯtra pmū decretū ē. de pe. di. iiij. hāc ſocietatē

i Pudicos. id ē caſtos ſic ꝛ impatoꝛ ſubditos ſuos caſtitatem ſuaſ-re hortaꝛ. vn̄ dicit. caſtitas ſola ē q̄ cū fiducia poſſibilis ē deo aīas ꝑ-ſentare. i auť. de leno. ꝯ. ſancimꝰ. coll. iij. q̄ ſuaderi pt̄. impari vero n̄ pt̄. xxxij. q. i. integritas. vn̄ debemꝰ eſſe pudici nō ſolum mente. ſꝫ etiam ocu-lo. qꝛ in pudicus oculꝰ im-pudici cordis eſt nuncius. xxxij. q. v. nec ſolo.

k Pacificos. id ē pacem cuſtodiētes. vn̄ etiā dr̄ bea-ti pacifici qm̄ filij dei vo-cabuntur. xxxiij. q. i. noli

l Modeſtos. id eſt tem-patos. qꝛ quilibꝫ dꝫ in ſe habere tpantiam vt ſciat ſuare miſcďiam et rigorē vel ſimul vtrumqꝫ ſuare. xlv. di. diſciplina

m Cupiditas. q̄ eſt ra-dix oim maloꝝ. xlvij. di. bonoꝝ. et in auť. vt iudi. ſine quo. ſuffra. ꝯ. cogita-tio. coll. ij. vltra vnam co-lū. et hͦ idē innuitur. ď pe. di. ij. ꝯ. qꝛ radix oim. poſt illum. ꝯ. ex premiſſis.

n Prodiga. qꝛ nō ſoluꝫ reꝝ. ſꝫ etiā fame quis ꝓ-digus dicitur. vt habetur. C. de hijs q̄ pene no. l. i. in fi. ꝫ. de accuſa. ꝑlatoꝝ exceſſus. et talis crudelis ē qui famā ſuam negligit. xij. q. i. nolo. et vere quia omnis etas ab ado-leſcentia prona eſt i malū. xij. q. i. omnis etas. et omnis creatura ſub vicio ē. de peni. di. ij. ꝯ. caritaſ. ad fi. diſtinc. et hūana natura quodā modo labitur ad delicta. in auť. de monach. ꝯ. ſi quis igiť. coll. i. et ꝓclius eſt hoim curſus ad voluptatē. et natura imitatrix ē vicioꝝ. xx. q. iij. ꝓcliuis. vnde claud. ꝓcliuior vſus in peiora datur Ex eo q̄ dicit ꝓdiga vidꝫ ꝯtraria iſta lr̄a. qꝛ pmo dixit cupiditas. qꝛ qui eſt cupidus non eſt ꝓdigus. ſic intellige. cupiditas refertur ad retentio-nem tpalium. ꝓdigalitas quātum ad euacuationem virtutuꝫ qꝛ vnū expellit aliud. xxxij. q. i. cuꝫ renūciatur. ꝛ ē ar. q̄ allegans ꝯtraria au-diatur et duo ꝯtraria pn̄t eſſe in eodē ſubiecto. qꝛ papa dicit cupidi-tatē eſſe ꝓdigā cum cupiditas et ꝓdigalitas ſint penitꝰ ꝯtraria. vľ dic melius q̄ ideo dicatur ſui ꝓdiga qꝛ nullus modus nulla menſura eſt in cupiditate. vn̄ dicit canō q̄ nec ſacietas vnq̄ nec finis erit cupi-tati. et ideo dr̄ effrenata. xlvij. di. ſicut ꝓdigalitas. alias talis nō eſſꝫ oppoſita cupiditati ſꝫ potius ei ꝯpeteret ſꝫ ꝓdigalitas illa q̄ ꝯſiſtit in diſtributione rerum immoderata illa eſſet ei oppoſita. et ad hoc fa-cit qđ dicit ſui ꝓdiga. et ideo non dixit rerum. vel ſi vis ſaluare ſolu-tionem bernhar. expone. ſui id eſt ſui poſſeſſoris et ita planum eſt

o Noua litigia. hoc ideo dicit qꝛ hūana natura prona eſt ad diſſen-tiendum. ꝫ. de ꝯceſ. ꝑ. qꝛ diuerſitatē. et de ꝯſe. di. iiij. ſic in ſacramtiſ et. ff. ad trebelľ. qꝛ poterat. et. ff. de arbi. Itē ſi vnꝰ. ꝯ. fi. et ſp nouaſ de properat edē formas. C. ď ve. iuř. enu. l. ij. ꝯ. ſꝫ qꝛ diuine ꝛ natura i-troductū eſt vt plura ſint negocia q̄ vocabula. ff. de pſcrip. ꝟ. natu-ra. vnde dicit impatoꝛ q̄ natura quotidie nouitates nititur inuenire. in auť. quibꝫ mo. na. effi. ſui. ꝯ. ſi q̄s vero. coll. vj. et ideo nouis mor-bis noua ꝯuenit antidota ꝑparari. ꝫ. de iuř. caľ. ceteꝝ. et varia experi-menta morborum varia nos cogunt remedia inuenire. l. di. vt ꝯſtitu-eretur. et qđ medicamēta morbis exhibent hoc iura negocijs. in auť. hͦ ꝯſti. q̄ inn o. ꝯ. in pn̄. coll. viij. et que de nouo emergunt auxilio no-uo indigent. ff. de metro. acti. l. de etate ꝯ. ex cauſa. et. ff. vt in poſſ. leg. l. i. ꝯ. plane. et. ff. de ven. inſpi. l. i. in prin. et. ꝫ. de of. deleg. inſi-nuante. et ꝫ. de excepē. paſtoralis. ꝫ. de teſti. preſentium. et. c. vlť.

p Dato libello. quem olim maritus dabat vxori. ꝫ. de diuoꝛ. gaude-mus. in fi. et. ff. de diuoꝛ. l. ij. ꝯ. in repudijs

q Iuſticia. que ab alijs virtutibus augeri et ad maius appetere de-ſiderat. in autē. de referend. ꝯ. propterea. colla. ij.

r Ideoqꝫ lex prodiť. vt hūana coherceatur audacia ꝛ tuta ſit in-ter improbos innocētia. iiij. di. facte ſūt aūt. naꝫ p leges nemo bene facere cogitur ſed male agere prohibetur. xxiij. q. v. c. ad fidem

s Limitetur. limes eſt agrorum diſtinctio. vnde virgiľ. limes erat poſitus litem vt diſcerneret agri. vt. ꝫ. de ꝟ. ſig. c. forus

t Honeſte viuat. ꝛc. hec ſūt tria ꝑcepta legis de quibꝫ hēs. ff. de iu-ſti. et iu. l. iuſticia. ꝯ. ij. et inſt. e. t. ꝯ. iuris ꝑcepta. et ſūt ſic intelligēda

alterū nō ledat ius suū cuiqz tribuat informarē. ¶ Sane diuersas ɔstōnes et decretales epl'as p̄decessorū nr̄oꝝ i diuersa dispsa volumia q̄ꝝ alique ꝓpter nimiā similitudinē et q̄dā ꝓpter ɔtrarietatē nōnulle etiā ꝓpter sui ꝓlixitatē cōfusionē inducē videbāt̄. aliq̄ vero vagabant̄ ext̄ volumina supradicta que tanq̄ incerte frequenter in iudicijs vacillabant ad ɔmunem et maxime studentiū vtilitatē p dilectū filium fratrē raimūdū capellanum et penitētionariū nr̄m in vnū volumē resecatis sup/fluis prouidim⁹ redigendas adijciētes ɔstitutōes nr̄as et decretales epl'as p q̄s nōnulla q̄ in p̄oribus erant dubia declarant̄. ¶ Volētes igitur vt hac tm̄ ɔpilatōe vniuersi vtant̄ in iudicijs et in scolis districti⁹ ꝓhibem⁹ ne q̄s p̄sumat aliā facere absqz auctē se. ap. sp̄ali.

De summa trinitate et fide catholica

quantū ad se in hijs scz q̄ nobiscū agim⁹ q̄ honestas circa matrimoniuz ɔsideraī. ff. de ritu nup. sp. et. xxxi. di. nicena. et ēca mores. ff. de tu. et cura. da. ab hijs. l. scire. §. penul. et vlt. a ¶ Ledat. in hijs scz q̄ circa alios agim⁹ vnde illud qd̄ tibi non vis fieri alij nō facias in p̄n. decretorum. di. i. humanum gen⁹. et ī. de ma. et obd̄. dilecti b ¶ Jus suū vnicuiqz. siue sit pena afficiēd⁹ siue p̄mio remunerand⁹ di. iij. c. si. et. ī. ti. px. c. similiter. §. i. in fi. et p hoc dz seruire deo sibi et ꝓximo. et summū bonū in vita ē iusticiā colē et ius suū vnicuiqz tribuere. xij. q. ij. cū deuotissimam. et p hoc q̄ dicit vnicuiqz datur itelligi q̄liter debeat se hr̄e erga superiorē parē et subditū c ¶ Cōstōes. ɔstō ē quā princeps fac̄ ꝓprio motu. decretal' epl'a qn̄ rn̄dz ad cōsultatōē. ī. d se. ex. si ɔcubi d ¶ Similitudinē. idem ¶ ne dicit impator et eādē causam assumit. C. de nouo co. ɔpo. i p̄n. in. ij. ɔsti. e ¶ Contrarietatē. et ideo ɔpilatio antiq̄ non fuit legitime ordinata q̄ nulla ɔtrarietas dz esse i iure. C. de ve. iu. enu. l. tāta. §. contrariū. ideo i p̄nti ɔpilatione nullū dz ɔtrariū reperiri. f ¶ Vagabāt̄. q̄s videbitis p titulos collocatas iste non erant in antiqua ɔpilatōe et sūt iste. ī. de ser. non ɔ. miramur. ī. de biga. a nobis et ita de alijs ɔfiliū. et recte. et ordinate. debēt eñ taliter ordinari g ¶ Per dilectū. et ɔpilari decretales vt ordo tempoꝝ spaꝝ et illaꝝ ɔpositōe et dispositōe clarescat p̄mis i p̄mo loco posterioribus in scd̄o ponēdis vt. C. de no. co. ɔpo. in p̄n. i. ɔsti. qd̄ quidē s̄uaē in p̄nti ɔpilatōe sz in antiqua nō. et qui eas ɔponunt non solum debent esse gloriosi doctrina legū sz experientia rerum. ff. C. e. ti. ɔsti. ij. vn de p ordinatōnē isti⁹ ɔpilationis scietis quis illorum quorum tpe ille ɔstōes ɔcilia decretales edita fuit p̄cessit ɔstōnib⁹ p̄decessorum h ¶ Resecatis. pt̄ q̄ dn̄s papa derogare suoꝝ non ob. q̄ par in parem nō hz imperium. ff. de arbi. l. nā magistratus. et est rō. q̄ eadē psona censetur cum eo cui succedit et nemo pt̄ hāc legē sibi imponere ne liceat sibi a priore voluntate discedere. ff. de le. ij. l. si quis. in prin. i ¶ Declarantur. ī. de reg. statuimus. que expont illam. consulti. k ¶ Jn iudicijs. hic q̄ vidr̄ qd̄ oīmbz dec. isti⁹ volumis vti possim⁹ in iudicijs. q̄ indefinita equipollet vl'i. xix. di. si rōnoꝝ. et ī. de puis. q̄ circa. et. ff. de serui. si cui. ff. de serui. vr. p̄. l. si seruit⁹. et ita nō est h aliqua indulgentia siue dispensatio qd̄ falsū ē. imo multe sunt indulgētie et indulgētia nō dz trahi ad ɔsequētiā. vij. q. i. petisti. et insti. de iur. natu. §. plane. dicas q̄ papa vnā decretalē vel duas vel plures nec pl⁹ nec min⁹ ē. et ē si. de ɔse. di. ij. reuera. vbi dic̄ q̄ oīnes illi qui manducauerunt de manna illo qd̄ pluit filijs isrl̄ in deserto mortui sunt et tn̄ caleph. et iosue non fuerunt in deserto mortui. imo intrauerūt terrā ꝓmissionis. lxxvj. di. ieiuniū. et ita modicū quid nō nocet nā modica res nō inducit simoniā. ī. de simo. et si q̄ones. ar. ɔē. q̄ ꝓ modica re datur actio furti. xiiij. q. vi. c. si. et ꝓ sex solidis tm̄ ɔmittitur simonia. ī. de simo. ex tue fraternitatis. et ꝓ vna gallina ɔmittit̄ furtum. insti. de reruz. di. §. gallinarū. So. dic q̄ in talibz affectio et intentio ɔmittētis consideraē. vel dicas qd̄ dicit in scolis refertur ad decretales illas q̄ ɔtinent indulgentiā siue dispensationem q̄ ille debent legi in scolis vt p doctrinā sciatur vbi et qn̄ sit dispensandū. q̄ vero ius ɔīe continent referunt̄ ad vtrūqz. q̄ illis vtimur in iudicijs et in scolis. si vero decretalis aliqua decetero inueniaē extra ɔpilationem istā q̄d fiet tene qd̄ dr̄. ī. de fi. instru. c. pastoralis. h papit papa vt tm̄ hac ɔpilatione vniuersi vtant̄ quid erit si aliqui vellent vti et legere p̄orē. dico q̄ illi essent excōmunicandi qui faciunt ɔtra mandatum p̄ncipis. ī. de ma. et obe. si quis. et. xxv. q. i. gn̄ali

De summa trinitate et fide catholica. qm̄ oīe qd̄ non ē ex fide peccatū ē. xxviij. q. i. §. i. et. ī. d p̄scp̄. qm̄ oīe. et ordo nr̄e reparatōis a fide sumpsit exordiū et ideo de fide catholica p̄mo est agēdū. et q̄ p̄mo in fide instrui debem⁹ ut sic ad baptismū creduli veniam⁹ de cō. di. iiij. an̄ baptismū. videnduz ē q̄ quid sit fides ꝓut h accipit̄. et quot modis accipiatur fides. et quot sunt sp̄es fidei. quot articuli qd̄ p̄mium credētiū. et q̄ sit pena nō credentium. fides eñ multis modis dr̄. dr̄ fides q̄nqz idem qd̄ sacrm̄ baptismi. xlv. di. de iudeis. et. ī. de bap. et eius effec. debitum. Jtem dicit̄ fides castitas thori. xxvij. q. ij. ɔiugēs. et. ī. de iuriur. quemadmodū. et est vnū de tribz bonis matrimonij. et ēā et ɔōne oīe itaqz. Jtē dr̄ fides securitas siue pactum q̄ etiā hosti suanda ē. xxiij. q. i. noli. Jtē dr̄ fides q̄nqz ɔscia. ī. de resti. spoliatas. et. ī. d p̄scrip. qm̄ oīe qd̄ nō ē ex fide. id ē ex ɔscia. d pe. di. iij. ad si. di. §. illud at. vlt̄ mediū. Jtē dr̄ fides credulitas s̄m quam credim⁹ id qd̄ nō videm⁹ vt ibi. fides eñ est de re non visa. de pe. di. iiij. in domo. vn̄ etiā dr̄ fides non hz meritum cui humana ratio p̄bet experimētū. Jtē dr̄ fides ꝓmissio. insti. de reruz di. §. vendite. Jtem alio mō dr̄ fides collectio articulorum vt h. et. xxiiij. q. i. h est fides. p̄terea et in psalmo dr̄ h ē fides catholica quā nisi 2c. Jtem dr̄ fides equitas in actionibus ɔsiderata. insti. de acti. §. actionū. quedā sunt bone fidei. quedam stricti iur̄. fides vero sic describitur ab apl'o i epl'a ad hebre. ꝓut h sumit̄. fides ē sb̄a rerū sperandarū argumētum nō apparentiū et dicit̄ sb̄a sperandarum rerū q̄ sperare debemus qd̄ demū est a ꝓphis esse futurum. argumētū nō apparentiū dr̄. q̄ p ꝓphetias iā completas debem⁹ hr̄e argumentū id est ꝓbatōem nō apparentiū de futuris cōplendis scz de die iudicij de fine mundi. sz videt̄ q̄ diffinitio ista non sit bona q̄ vera diffinitio ɔuertibilis dz esse cum suo diffinito. sed h non ē ɔuertibil'. q̄ spes sit̄ ē sb̄a sperādarum rerū. vn̄ vidr̄ inferēdū q̄ fides est spes qd̄ ē falsū. Jtem videt̄ h diffinitio loqui tm̄ de futuris cū fides sit tā de p̄ntibus q̄ de p̄teritis et futuris. eo q̄ hz se ad oīa et ad p̄terita scz q̄ credendū ē xp̄m fuisse natum et passum. ad p̄ntia q̄ credēdū ē qd̄ ipe sit qui in altari quotidie ɔficit̄. et ad futura q̄ credere debem⁹ ip̄m venturum et iudicaturum viuos et mortuos. et ita videt̄ esse insufficiēs ista diffinitō. et lz diuersa tp̄a ɔp̄hendat vna tn̄ fides videt̄ esse. vn̄ satis pt̄ dici q̄ nō ē vera diffinitio sz quedā notificatio fidei ab apl'o dicta. pt̄ aūt magistraliter diffiniri. Fides ē voluntaria certitudo absentiū infra sciam et sup̄ opinionem ɔstituta. Scientia eñ hz ɔgnitōē. fides vero non. vn̄ dicit aug. fides est credē qd̄ non vides. de pe. di. iiij. in domo. species aū fidei sūt due vna ē formata quā hn̄t boni et sancti. est et alia informis quā hn̄t mali et etiā demones et infideles et existentes in mortali pc̄to. et fides istorū caret forma. p̄ma est v̄tus a qua dn̄r fideles quicunqz baptizant̄. de con. di. iiij. q̄ apud. et talis fides dr̄ informata caritate. vnde sic pt̄ diffiniri. fides est qualitas qua quis credit qd̄ diligit. caritas dignior est penes quam ɔsistit oīe meritum. et est sons viuus cui non ɔīicat alienus scz a fide. ī. de regu. lz. i si. et de pe. di. i. oīnis qui n̄ diligit. §. Jtem vt xp̄s ait. in si. vn̄ dr̄ fides nr̄a est v̄tus quam caritas comitat̄. vn̄ dicit aug. fides que p dilectionē ɔpatur est fundamentū oīm virtutum. i. q. i. cum paulus. et apl'is ita diffinit. h est fides q̄ p dilectionem ɔpatur. de pe. di. ij. §. Jtem sine caritate. et non ea q̄ demonū est qua credūt et ɔtremiscunt. de fide informata caritate dicit abacuck ꝓpha. iustus ex fide viuit. fides nr̄a est eadē i sb̄a cū fide antiquoꝝ. vt dem ē qd̄ ꝓbat euāgeliū. turbe aū q̄ p̄cedebāt et que sequebant̄ clamabāt dicētes osanna filio dauid. distat etiā in qualitate quia qd̄ ipi credebāt de futuro. nos credim⁹ de p̄teritis scz xp̄m natum et passuz. p̄ncipales aū articuli fidei nr̄e sūt. vij. s̄m q̄ vij. sūt dona sp̄ūs sancti q̄s quilibz xp̄ian⁹ scire tenet̄ clerici explicite et laici implicite et credere sicut tenet ecclesia et sunt hij. incarnatio siue natiuitas et baptism⁹ et passio xp̄i siue mors eius. descensus ad inferos. resurrectio et ascensus in celum aduentus eius ad iudicium. de quibz habes in prima cōstitutione firmiter. pro quibus jo. in apoc. legitur fleuisse vbi dicitur vidi librum signatum. vij. sigillis formam imp̄mentibus in celo et in terra. et apud inferos. et nemo fuit dignus apire librum nisi leo d tribu iuda. p̄miū vero credentium est vita eterna. pena vero non credētium est gehenna ꝑpetua. iux̄ illud. hec est fides catholica quā nisi 2c. et qui crediderit et baptizatus fuerit saluus erit. ī. de bap. et ei⁹ effec. maiores scd̄m quosdam theologos sunt. xij. articuli fidei ꝓpter. xij. apostolos qui eadem hora instinctu sp̄ūs sancti simbolum ɔposuerūt vn̄ dicit̄ simbolū a sin qd̄ ē simul et bolus qd̄ est morsellus. q̄ vnusquisqz apl'oꝝ suū morsellū id ē ꝑtē suā apposuit. ē et aliud simbolum mai⁹ qd̄ cantat̄ i missa i nicena sinodo factū ꝓpter grecos q̄ nō credebāt q̄ sp̄ūs sanct⁹ ꝓcedēt ab vtroqz. vt de ɔ. di. v. c. vl. et pn̄. et est terciū simbolū anastasij. quicūqz vult. qd̄ cantat̄ in p̄ma. istud pt̄ appellari quartū simbolū. et ita sūt mō quatuor sicut q̄tuor euāgelia. et veri⁹ est q̄ articuli veri tm̄ sunt. vij. de quibus dictum est